

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodologia badań językoznawczych , PG_00209264						
Kierunek studiów	Filologia klasyczna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			4.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Romańskiej -> Zakład Iberystyki						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Mirosław Trybisz					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		6.0		64.0	100
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z głównymi nurtami metodologicznymi w językoznawstwie ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych tendencji.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FKMU2_K02] Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu studiów klasycznych, w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz do zasięgania opinii opiekuna naukowego lub opiekuna w wybranym miejscu pracy w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów.	Jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści z zakresu językoznawstwa, a także stosowania tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, do korzystania ze wsparcia opiekuna naukowego.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FKMU2_U02] Potrafi korzystać z metod i narzędzi właściwych dla literaturoznawstwa i językoznawstwa w celu innowacyjnego wykonywania zadań analitycznych i interpretacyjnych z zakresu literatury greckiej, rzymskiej i nowołacińskiej oraz w odniesieniu do języków klasycznych, stosując zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne.	Umie dokonać analizy i interpretacji językowej antycznych tekstów literackich i nieliterackich z wykorzystaniem różnych, w tym nowych lingwistycznych ujęć teoretycznych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FKMU2_W12] Zna i rozumie główne tendencje rozwojowe językoznawstwa, zwłaszcza w odniesieniu do języka greckiego i łacińskiego.	Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o głównych kierunkach rozwoju badań lingwistycznych zwłaszcza w odniesieniu do języka greckiego i łacińskiego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FKMU2_W09] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu językoznawstwa, w tym w szczególności dotyczącą badań nad językiem greckim i łacińskim.	Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę w zakresie wybranych zagadnień o przedmiotowej i metodologicznej specyfice filologii ze szczególnym uwzględnieniem językoznawstwa, w tym w szczególności dotyczącą badań nad językiem greckim i łacińskim.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FKMU2_W07] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zaawansowaną terminologię z zakresu językoznawstwa, zwłaszcza w odniesieniu do badań nad językiem greckim i łacińskim.	Zna na poziomie rozszerzonym terminologię językoznawczą wypracowaną w obrębie różnych szkół badawczych, zwłaszcza w odniesieniu do badań nad językiem greckim i łacińskim.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FKMU2_W05] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zaawansowane metodologie oraz teorie z zakresu językoznawstwa, mające zastosowanie w badaniach nad językiem greckim i łacińskim.	Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o głównych kierunkach rozwoju badań lingwistycznych i tradycjach badawczych zwłaszcza uwzględniających badania nad językiem greckim i łacińskim.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FKMU2_W02] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu językoznawstwa, zwłaszcza w odniesieniu do języka greckiego i łacińskiego.	Zna i wykorzystuje w odniesieniu do języka greckiego i łacińskiego. różne, w tym nowe, lingwistyczne ujęcia teoretyczne.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FKMU2_K01] Jest gotów do krytycznej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy, w szczególności literaturoznawczej i językoznawczej z zakresu literatury greckiej, rzymskiej i nowołacińskiej oraz języka greckiego i łacińskiego, od antyku po czasy współczesne.	Jest krytyczny co do poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonać krytycznej oceny odbieranych treści z zakresu językoznawstwa, a także zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Problematyka wykładu: • Refleksja nad językiem w europejskiej myśli filozoficznej od starożytności po wiek XX. • Usamodzielnianie się językoznawstwa jako nauki, językoznawstwo historyczno-porównawcze, młodogramatycy. • Panorama metod i kierunków językoznawczych od strukturalizmu do kognitywizmu. • Opis znaku i znaczenia w języku i w tekście. • Rola korpusu w badaniach języka. • Badania interdyscyplinarne w praktyce (np. analiza językoznawcza ukierunkowana na automatyczne przetwarzanie języków naturalnych: pojęcie predykatu, argumentu, aktualizatora, zdanie proste i złożone, predykaty pierwszego i drugiego rzędu, pojęcie klas obiektowych i jego zastosowanie, słownik elektroniczny...).		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin ustny lub pisemny z pytaniami otwartymi dotyczącymi treści programowych i literatury	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Fragmenty: • F. Grucza, Zagadnienia metalingwistyki: lingwistyka jej przedmiot, lingwistyka stosowana, Warszawa 1983. • A. Heinz, Dzieje językoznawstwa w zarysie, Warszawa 1978. • G. Lakoff, M. Johnson, Metafory w naszym życiu, Warszawa 1988. • R. W. Langacker, Gramatyka kognitywna - wprowadzenie, Kraków 2009. • E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, Językoznawstwo ogólne wybrane zagadnienia, Gdańsk 2005. • T. Milewski, Językoznawstwo, Warszawa 1969. • Marie-Anne Paveau, Georges-Elia Sarfati, Wielkie teorie językoznawcze. Od językoznawstwa historyczno-porównawczego do pragmatyki, Kraków 2009. • K. Polański (red.), Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław 1999. • P. Stalmaszczyk (red.), Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2006. • E. Tabakowska, Gramatyka i obrazowanie. Wstęp do językoznawstwa kognitywnego, Kraków 1995.	
	Uzupełniająca lista lektur	• J. Lyons, Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 1975. • R. Grzegorzczak, Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007. • M. Ivić, Kierunki w lingwistyce, Wrocław 1975 (i późniejsze). • J. Maćkiewicz, Słowo o słowie, Gdańsk 1999. • J. R. Taylor, Gramatyka kognitywna, Kraków 2007 (wyd. II). • G. Gross, Manuel d'analyse linguistique. Approche sémantico-syntaxique du lexique, Villeneuve-d'Ascq, Presses universitaires du Septentrion, 2012. • G. Gross, Manual de análisis lingüístico. Aproximación sintáctico-semántica al léxico, trad. y adaptación al español X. Blanco Escoda, Barcelona, Editorial UOC, 2013. • I. Bosque, V. Demonte (dirs.), Gramática Descriptiva de la Lengua Española, Madrid: Espasa, 1999. • J. Dubois et al., Dictionnaire de linguistique, Paris 1973. • J. Lyons, Introducción al lenguaje y a la lingüística, Teide, Barcelona, 1984. • J. Lyons, Linguistique générale introduction à la linguistique théorique, Paris 1970. • C. Otaola Olano, Lexicología y semántica léxica, Madrid: Ediciones Académicas, 2004. • G. B. Palmer, Lingüística cultural, Madrid: Alianza Editorial, 2000. • J. Pawlik, Selección de problemas de gramática española, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, 2001.	
	Adresy eZasobów		

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	I. Filozofia języka - Wyjaśnij słowa Platona bo kto zna nazwy, zna również i rzeczy - Platońska koncepcja poznania - Pojęcie kategorii u Arystotelesa - Kwestie języka w pracach wybranego filozofa okresu średniowiecza - Rozwiń myśl Wilhelma von Humboldta ponieważ dusza ludzka jest kolebką, ojczyzną i domem języka - Podstawy filozofii analitycznej wg. Gottloba Fregego - Rozwiń myśl Ludwiga Wittgensteina: Człowiek posiada zdolność budowania języków, które pozwalają wyrazić sens nie mając przy tym pojęcia, co i jak każde słowo oznacza. Podobnie też mówimy, nie wiedząc, jak wytwarzane są poszczególne głoski. - Rozwiń myśl Wittgensteina: Granice mego języka wskazują granice mego świata. II. Językoznawstwo historyczno-porównawcze - Dlaczego odkrycie sanskrytu przyczyniło się tak bardzo do rozwoju gramatyki porównawczej? - Prawo głosowe Jakoba Grimma - Jaki był wpływ teorii ewolucji Darwina na badania językoznawcze w XIX w.? - Językoznawstwo historyczne Augusta Schleichera - Na czym polegała ofensywa młodogramatyczna? - Czego dotyczy tzw. hipoteza Sapira-Whorfa? III. Językoznawstwo współczesne - Rola Williama Dwighta Whitneya w uniezależnianiu się językoznawstwa - Przedmiot językoznawstwa wg. Ferdinanda de Saussurea - Język (<i>langue, lingua</i>) a mówienie (<i>parole, habla</i>), językoznawstwo języka a językoznawstwo mówienia - Teoria znaku wg. Ferdinanda de Saussurea, niezmiennosc i arbitralnosc znaku - Pojęcie systemu w teorii Ferdinanda de Saussurea - Stosunki syntagmatyczne i stosunki asocjacyjne pomiędzy znakami w teorii Ferdinanda de Saussurea - Na czym polega funkcjonalizm w badaniach Szkoły Praskiej? - Funkcje języka wg. Romana Jakobsona - Na czym polega podwójna artykulacja języka w teorii André Martineta - Behawiorystyczne ujęcie języka przez Leonarda Bloomfielda - Pojęcie dystrybucji i transformacji w pracach Zelliga Sabbetaia Harrisa - Podstawowe różnice pomiędzy generatywizmem a strukturalizmem - Kategoryzacja w językoznawstwie kognitywnym - Pojęcia predykatu, argumentu i aktualizatora w ujęciu G. Grossa i X. Blanco (na przykładach)
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.